

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMA

Član 1.

U Zakonu o sudskim taksama („Službeni glasnik RS”, br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/01-dr. zakon, 9/02, 29/04, 61/05, 116/08-dr. zakon, 31/09, 101/11, 93/12, 93/14 i 106/15), u članu 3. tačka 1) reči: „(tužbe, odgovore na tužbe, žalbe i druga pravna sredstva)” brišu se.

Dodaje se stav 2, koji glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana za tužbu i odgovor na tužbu taksena obaveza nastaje danom zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu, ukoliko postupak nije okončan posredovanjem, sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva.”.

Član 2.

U članu 9. dodaje se stav 6, koji glasi:

„Stranke se oslobađaju od plaćanja takse ukoliko se parnični postupak okonča do dana zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu posredovanjem, sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva.”.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. januara 2019. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 91. stav 1. Ustava Republike Srbije kojim je utvrđeno da se sredstva iz kojih se finansiraju nadležnosti Republike Srbije, obezbeđuju iz poreza i drugih prihoda utvrđenih zakonom. Istovremeno članom 97. tačka 15. Ustava predviđeno je da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije, utvrđenih Ustavom i zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o posredovanju u rešavanju sporova koji je počeo da se primenjuje 1. januara 2015. godine, uređuje pravni okvir u oblasti medijacije, uz usaglašavanje sa pravnim tekovinama Evropske unije i sa savremenom međunarodnom i uporednom praksom. Da bi rezultati primene ovog zakona bili zadovoljavajući, potrebne su sistemske mere kojima će se podržati posredovanje kao alternativni način rešavanja sporova.

Jedna od obaveza suda je da pruži sve potrebne informacije u cilju potpune obaveštenosti stranaka o mogućnosti sprovođenja posredovanja, što može izvršiti i upućivanjem stranaka kod posrednika, u smislu odredbe člana 9. stav 2. Zakona o posredovanju u rešavanju sporova. Radi rasterećenja i efikasnijeg postupanja, sudovi bi trebalo da u ranoj fazi postupka rešavaju sporove upućivanjem stranaka na medijaciju ili podsticanjem na zaključenje sudskog poravnjanja.

Radi podsticanja rešavanja sporova posredovanjem, Zakonom o parničnom postupku u članu 11. propisano je da će sud da uputiti stranke na medijaciju ili na informativno ročište za medijaciju, u skladu sa zakonom, odnosno ukazati strankama na mogućnost za vansudsko rešavanje spora medijacijom ili na drugi sporazuman način.

Pored toga, Nacionalna strategija reforme pravosuđa za period 2013 – 2018. godine predviđa stratešku smernicu 5.3.1. koja je precizirana merom br. 5.3.1.3. o široj primeni metoda alternativnog rešavanja sporova koja bi trebalo da se sprovodi kontinuirano, kao redovna aktivnost.

Akcioni plan za pregovaračko Poglavlje 23 predviđa aktivnost br. 1.3.6.29. u vezi unapređenja promocije alternativnog rešavanja sporova.

Program za unapređenje pozicije Republike Srbije na rang listi Svetske banke o uslovima poslovanja - Doing Business za period 2018-2019. godine, uključujući Akcioni plan za unapređenje pozicije Republike Srbije na rang listi Svetske banke o uslovima poslovanja - Doing Business za period 2018-2019. godine u okviru posebnog cilja 9: Unapređenje postupka namirenja potraživanja, predviđa kao aktivnost 9.3.1. usvajanje predloga Zakona o izmenama i dopunama zakona o sudskim taksama radi olakšane primene alternativnih načina rešavanja sporova i oslobađanja i umanjenja sudske takse u slučaju rešavanja spora na alternativni način, kad je sudski postupak već pokrenut za rešavanje spora putem medijacije, nakon pokretanja sudskog postupka, u različitim fazama postupka.

Član 29. stav 4. Zakona o posredovanju u rešavanju sporova propisuje da se strane oslobađaju plaćanja troškova posredovanja pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom.

Član 31. propisuje da ako se postigne sporazum o rešavanju spora putem posredovanja nakon pokrenutog sudskog ili drugog postupka do zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu, stranke se mogu osloboditi plaćanja sudskih, odnosno administrativnih taksi, u skladu sa zakonom koji uređuje sudske, odnosno administrativne takse.

Zakon o sudskim taksama ne propisuje mogućnost oslobađanja od plaćanja sudske takse u cilju promovisanja posredovanja, te se ovim izmenama i dopunama Zakona o sudskim taksama ovaj cilj ostvaruje. Time se podstiču stranke za rešavanje

spora putem medijacije, imajuću u vidu da su stranke oslobođene plaćanja sudskih taksi u slučajevima mirnog rešavanja spora, ali i u slučajevima okončanja parničnog postupka sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva, u cilju pravičnog tretmana stranaka u parničom postupku.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona menjaju se i dopunjuju odredbe člana 3. Zakona o sudskim taksama, tako što se u tački 1) brišu vrste podnesaka nabrojanih u ovoj tački, imajući u vidu da se u stavu 2. koji se dodaje nakon stava 1. izdvajaju tužba i odgovor na tužbu za koje je propisano da taksena obaveza nastaje danom zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu, ukoliko postupak nije okončan posredovanjem, sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva.

Članom 2. Predloga zakona dopunjuje se član 9. tako što se posle stava 5. dodaje stav 6. koji propisuje da se stranke oslobađaju od plaćanja takse ukoliko se parnični postupak okonča do dana zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu posredovanjem, sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva.

Članom 3. određeno je da ovaj zakon stupa na snagu 1. januara 2019. godine, zbog početka budžetske godine.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona potrebno je obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije za 2019. godinu. Primena zakona će u narednoj godini dovesti do smanjenja prihoda od sudskih taksi okvirno za 5% ili za ukupno 350 miliona dinara, odnosno 70 miliona manje za rashode za poboljšanje materijalnog položaja zaposlenih u pravosuđu, kojima administrira Ministarstvo pravde, 140 miliona manje za rashode za plate sudija i druge tekuće troškove rada sudova, kojima administrira Visoki savet sudstva i 140 miliona manje opšteg prihoda budžeta kojim administrira Ministarstvo finansija.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da ovaj zakon bude donet po hitnom postupku, saglasno članu 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12-prečišćen tekst) budući da bi nedonošenje ovog zakona po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad pravosudnih organa.

PREGLED ODREDABA ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMA KOJE SE MENJAJU I DOPUNJUJU

Član 3

Obaveza plaćanja takse (u daljem tekstu: taksena obaveza) nastaje:

- 1) za podneske (~~tužbe, odgovore na tužbe, žalbe i druga pravna sredstva~~) - kada se predaju sudu, odnosno kada se izvrši obračun takse, ako njen iznos zavisi od vrednosti predmeta spora, a za podneske predate na zapisnik - kada je zapisnik sastavljen;
- 2) za sudske prepise - kada se zatraže od suda;
- 3) za sudske odluke - kada se objave, a ako stranka nije prisutna objavljivanju ili ako odluka nije javno objavljena - kada se stranci ili njenom zastupniku dostavi prepis odluke;
- 4) sudska poravnanja - kada se zaključe;
- 5) za paušalnu taksu u postupku raspravljanja zaostavštine - kada rešenje o nasleđivanju postane pravosnažno;
- 6) u postupku reorganizacije i u stečajnom postupku - kada odluka kojom se usvaja plan reorganizacije, odnosno odluka o glavnoj deobi u stečajnom postupku postanu pravosnažne;
- 7) za ostale radnje - kada se zatraži njihovo preduzimanje.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA ZA TUŽBU I ODGOVOR NA TUŽBU TAKSENA OBAVEZA NASTAJE DANOM ZAKLJUČENJA PRVOG ROČIŠTA ZA GLAVNU RASPRAVU, UKOLIKO POSTUPAK NIJE OKONČAN POSREDOVANJEM, SUDSKIM PORAVNANJEM, PRIZNANJEM TUŽBENOG ZAHTEVA ILI ODRICANJEM OD TUŽBENOG ZAHTEVA.

Član 9

Od plaćanja takse oslobođeni su Republika Srbija, državni organi i posebne organizacije, organi autonomne pokrajine i organi jedinice lokalne samouprave, organizacije Crvenog krsta, kao i izdržavana lica u postupcima u vezi zakonskog izdržavanja i lica koja zahtevaju isplatu minimalne zarade.

Taksu za podneske i radnje ne plaćaju lica koja Republici Srbiji, socijalno-humanitarnim, naučnim ili kulturnim organizacijama, ustanovama ili fondacijama poklanjaju svoju imovinu ili se u njihovu korist odriču prava svojine na nepokretnostima ili im bez naknade ustupaju druga stvarna prava na nepokretnostima.

Strana država je oslobođena plaćanja takse ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom ili pod uslovom uzajamnosti.

U slučaju sumnje o postojanju uzajamnosti mišljenje daje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Stranka u vanparničnom postupku oslobođena je od plaćanja takse za radnje ili postupke koje je sud poverio javnom beležniku.

STRANKE SE OSLOBAĐAJU OD PLAĆANJA TAKSE UKOLIKO SE PARNIČNI POSTUPAK OKONČA DO DANA ZAKLJUČENJA PRVOG ROČIŠTA ZA GLAVNU RASPRAVU POSREDOVANJEM, SUDSKIM PORAVNANJEM, PRIZNANJEM TUŽBENOG ZAHTEVA ILI ODRICANJEM OD TUŽBENOG ZAHTEVA.

ANALIZA EFEKATA

1) Koji su problemi koje zakon treba da reši?

Zakon o posredovanju u rešavanju sporova (u daljem tekstu: Zakon) koji je počeo da se primenjuje 1. januara 2015. godine, unapređuje pravni okvir u oblasti medijacije, uz usaglašavanje sa pravnim tekovinama Evropske unije i sa najboljom savremenom međunarodnom i uporednom praksom. Ipak, rezultati primene ovog Zakona nisu zadovoljavajući, zbog čega je potrebno usvojiti sistemske mere, kojima će suštinski biti podržano posredovanje kao alternativni način rešavanja sporova.

Obaveza je suda da u smislu odredaba člana 9. stav 2. Zakona pruži sve potrebne informacije u cilju potpune obaveštenosti stranaka o mogućnosti sprovođenja posredovanja, što može izvršiti i upućivanjem stranaka kod posrednika, ali se ove odredbe gotovo ne primenjuju. Sudovi bi trebalo da u ranoj fazi postupka rešavaju sporove upućivanjem stranaka na medijaciju ili podsticanjem na zaključenje sudskog poravnjenja, radi rasterećenja i efikasnijeg postupanja u ostalim predmetima u kojima to nije moguće.

Zakon o parničnom postupku u članu 11. propisuje da će sud da uputi stranke na medijaciju ili na informativno ročište za medijaciju, u skladu sa zakonom, odnosno da ukaže strankama na mogućnost za vansudsko rešavanje spora medijacijom ili na drugi sporazuman način. Ako je posebnim zakonom propisano ili kada stranke saglasno predlože rešavanje spora medijacijom, sud će da zastane sa postupkom i uputi stranke na medijaciju (član 340. Zakona o parničnom postupku).

Uporedni podaci o primljenim predmetima u svim sudovima u Republici Srbiji (priliv novih predmeta) sadržani u Godišnjem izveštaju o radu sudova u Republici Srbiji za 2016. godinu Vrhovnog kasacionog suda ukazuju na znatno povećanje priliva u 2015. i 2016. godini u odnosu na prethodne godine. Očekivani priliv prema pokazateljima u periodu od 2012. do 2014. godine bio je, bez predmeta izvršenja, na nivou od oko 1.500.000 predmeta godišnje. Međutim, u 2015. godini sudovi su primili 1.902.475 predmeta, što je 415.840 više u odnosu na 2014. godinu, to jest u odnosu na očekivanja. U 2016. godini priliv je ponovo bio iznad očekivanog, pa čak i iznad onog ostvarenog u 2015. godini. Tako je u sistem tokom 2015. i 2016. godine uneto preko 850.000 predmeta više od očekivanog godišnjeg priliva, što je uticalo na ostvarenje planiranih ciljeva iz strateških dokumenata Vrhovnog kasacionog suda za rešavanje starih predmeta. Najveći „udar” povećanim prilivom predmeta pretrpeli su, pre svega, osnovni sudovi u kojima se povećani priliv, između ostalog, odnosi i na repetitivne predmete, tzv. masovne sporove potraživanja protiv države, organa lokalne samouprave, javnih preduzeća čiji je osnivač država i drugih organizacija i pravnih lica koje se finansiraju iz budžeta.

Izveštaj Vrhovnog kasacionog suda ukazuje na konstantno uvećanje priliva parničnih predmeta u poslednjih pet godina te je jasna uloga medijacije u Srbiji i značaja dobro postavljenog i podsticajnog sistema upućivanja predmeta na medijaciju, kako u okviru suda, tako i van njega. Kada se apsolutni broj postavi nasuprot 100 stanovnika (4,2 u 2016. godini), jasno je koliko je velika opterećenost naših sudova, za razliku od npr. Slovenije (2,5) i Hrvatske (3,3). Istovremeno smo suočeni sa objektivnim ograničenjima poput stalnog pada broja zaposlenih u

sudovima, te ograničenja u broju sudija (Izveštaj Evropske komisije za efikasnost pravosuđa).

Broj novoprimljenih predmeta u prvoj polovini 2018. godine (1.040.438), veći je od priliva novih predmeta u istom periodu prošle godine, ne računajući predmete izvršenja, priliv novih predmeta u sudećim materijama (989.989) povećan za 100.000 predmeta.

Radi praćenja razvoja primene medijacije, u izveštajnom periodu sastavljen je Izveštaj o radu posrednika u 2017. godini, na osnovu podnetih izveštaja o radu posrednika. Od 384 posrednika koji su podneli izveštaj, 131 se izjasnio da su u toku 2017. godine posredovali u rešavanju sporova, od kojih je 58 posredovalo u saradnji sa komedijatorom. U toku 2017. godine, zaključeno je 619 sporazuma o pristupanju posredovanju, dok je 374 predmeta okončan zaključenjem sporazuma o rešavanju spora posredovanjem.

U 55 postupaka je predmet upućen od strane suda, prema izveštajima medijatora.

Na osnovu Godišnjih izveštaja o radu medijatora, zaključuje se da je u najvećem broju postupaka vreme trajanja postupka medijacije kraće od mesec dana (65,1%), u 29,5% postupaka je od 1-3 meseca, dok u izuzetno malom broju postupaka, 5,4%, postupak traje duže od 3 meseca. Najčešći prosečan broj održanih sesija/sastanaka je između 2-5. Stoga, period do održavanja pripremnog ili prvog ročišta za glavnu raspravu je pogodan za sprovođenje postupka medijacije.

Iz navedenih podataka proizilazi da se institut medijacije kao alternativnog rešenja sporova, predviđen Zakonom o posredovanju u rešavanju sporova ne koristi u dovoljnoj meri.

U cilju bržeg rešavanja spora u ranoj fazi postupka, sudovi bi trebalo da izvrše procenu medijabilnosti predmeta u ranoj fazi postupka, i da aktivno usmeravaju stranke na medijaciju, pre pripremnog ročišta odnosno prvog ročišta za glavnu raspravu.

Izmenjenim Jedinstvenim programom rešavanja starih predmeta Vrhovnog kasacionog suda predviđeno je da se implementacija Zakona o posredovanju unapredi primenom sistemskih, opštih i pojedinačnih mera. Između ostalog potrebno je podstaći stranke za rešavanje spora putem medijacije, kroz izmene Zakona o sudskim taksama kojima bi bile oslobođene od plaćanja sudskih taksi u slučajevima mirnog rešavanja spora, ali i u slučajevima okončanja parničnog postupka sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva, u cilju pravičnog tretmana stranaka u parničnom postupku.

Niz strateških dokumenata ukazuje na potrebu korišćenja medijacije kao alternativnog načina rešavanja sporova, kroz izmene odgovarajućih propisa.

Tako, Nacionalna strategija reforme pravosuđa za period 2013 – 2018. godine predviđa stratešku smernicu 5.3.1. koja je precizirana merom br. 5.3.1.3. o široj primeni metoda alternativnog rešavanja sporova koja bi trebalo da se sprovodi kontinuirano, kao redovna aktivnost.

Akcioni plan za pregovaračko Poglavlje 23 predviđa aktivnost br. 1.3.6.29. u vezi unapređenja promocije alternativnog rešavanja sporova koja se sprovodi kontinuirano, počev od III kvartala 2014. godine.

Program Vlade Republike Srbije koji je predsednik Vlade predstavila Narodnoj skupštini Republike Srbije 28. juna 2017. godine, između ostalog predviđa da je jedan od glavnih strateških ciljeva u reformi pravosuđa rasterećenje sudova,

ubrzanje postupaka i informisanje građana o različitim mogućnostima rešavanja sporova, njihovim prednostima i manama, te se predlaže uticaj na smanjenje priliva parničnih predmeta i broja starih predmeta u sudovima kroz unapređenje primene alternativnih načina rešavanja sporova, sveobuhvatnom promocijom ovog sistema koji omogućava efikasnije i efektivnije rešavanje medijabilnih predmeta.

Program za unapređenje pozicije Republike Srbije na rang listi Svetske banke o uslovima poslovanja - Doing Business za period 2018-2019. godine, uključujući Akcioni plan za unapređenje pozicije Republike Srbije na rang listi Svetske banke o uslovima poslovanja - Doing Business za period 2018-2019. godine u okviru posebnog cilja 9: Unapređenje postupka namirenja potraživanja, predviđa kao aktivnost 9.3.1. usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama zakona o sudskim taksama radi olakšane primene alternativnih načina rešavanja sporova i oslobađanja i umanjenja sudske takse u slučaju rešavanja spora na alternativni način, kad je sudski postupak već pokrenut za rešavanje spora putem medijacije, nakon pokretanja sudskog postupka, u različitim fazama postupka.

Imajući u vidu aktivnosti sadržane u navedenim strateškim dokumentima te činjenicu da u prelaznim merama sadržanim u Zajedničkoj poziciji Evropske unije o pravosuđu i osnovnim pravima, usvojenoj od strane Odbora stalnih predstavnika, Evropska unija naglašava potrebu da se dalje razmotri i promoviše upotreba različitih alternativnih načina rešavanja sporova, radi unapređenja pristupa pravdi i smanjenja broja starih predmeta i da dalji tok pregovora i napretka u okviru pregovaračkog poglavlja 23 i ostalih poglavlja zavisi, između ostalog, od uspešnog razvoja ove oblasti, neophodno je da se preporučene mere realizuju kroz izmene i dopune Zakona o sudskim taksama.

Pored toga, članom 29. stav 4. Zakona o posredovanju u rešavanju sporova propisano je da se strane oslobađaju plaćanja troškova posredovanja pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom, te član 29. stav 5. da posrednici mogu da obavljaju posredovanje bez nagrade. Član 30. ovog zakona propisuje da strane mogu pokrenuti postupak posredovanja pre ili nakon pokrenutog sudskog postupka. Strane mogu pokrenuti postupak posredovanja i u toku postupka po pravnim lekovima ili u toku izvršnog postupka. Član 31. ovog zakona propisuje da ako se postigne sporazum o rešavanju spora putem posredovanja nakon pokrenutog sudskog ili drugog postupka do zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu, stranke se mogu osloboditi plaćanja sudskih, odnosno administrativnih taksi, u skladu sa zakonom koji uređuje sudske, odnosno administrativne takse.

Kako Zakon o sudskim taksama ne propisuje mogućnost oslobađanja od plaćanja sudske takse, izmene i dopune zakona bi u cilju promovisanja posredovanja podstakle stranke na rešavanje spora putem medijacije, kroz oslobađanje stranaka od plaćanja sudskih taksi u slučajevima mirnog rešavanja spora, ali i u slučajevima okončanja parničnog postupka sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva, a u cilju pravičnog tretmana stranaka u parničnom postupku.

2) Koji su željeni ciljevi donošenja zakona?

Cilj donošenja:

- Oslobođanje stranaka od plaćanja sudskih taksi u slučajevima mirnog rešavanja spora, ali i u slučajevima okončanja parničnog postupka sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva, a u cilju pravičnog tretmana stranaka u parničnom postupku.
- Podsticanje alterantivnog načina rešavanja sporova;
- Rasterećenje sudova, posebno osnovnih sudova u kojima je povećan priliv predmeta koji se pre svega odnose na tzv. „masovne sporove“, potraživanja protiv države, organa lokalne samouprave, javnih preduzeća čiji je osnivač država i drugih organizacija i pravnih lica koja se finansiraju iz budžeta.

Ključna izmena se odnosi na oslobođanje stranaka od plaćanja sudske takse ukoliko se parnični postupak okonča do dana zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu posredovanjem, sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva.

Oslobođanjem od plaćanja takse i kroz druge načine okončanja postupka pored posredovanja, doprinosi brzom rešavanju sporova što doprinosi rasterećenju sudova od suvišnih predmeta, kao i načelu pravičnosti u sudskom postupku i jednakog tretmana stranaka u postupku.

Osnažuje se uloga medijacije koja je već uređena Zakonom o posredovanju u rešavanju sporova, kao instituta koji treba da doprinese brzom, efikasnom i ekonomičnom rešavanju sporova koji često traju godinama.

3) Da li su razmatrane mogućnosti za rešavanje problema bez donošenja akta?

Mišljenja smo da nije postojala mogućnost da se problemi koji se rešavaju ovim zakonom urede na drugačiji način od donošenja novog zakona, jer se odlaganje plaćanja troškova na tužbu i odgovor na tužbu do dana zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu, odnosno oslobođanja od plaćanja takse ukoliko se parnični postupak okonča do dana zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu posredovanjem, sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva, može rešiti jedino izmenama i dopunama Zakona o sudskim taksama koje uređuju ovu materiju.

4) Zašto je donošenje akta najbolji način za rešavanje problema?

Uređenost pitanja sudskih taksi, odnosno odlaganje plaćanja troškova na tužbu i odgovor na tužbu do dana zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu i oslobođanje od plaćanja takse ukoliko se parnični postupak okonča do dana zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu posredovanjem, sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva, predstavljaju predmet zakonske regulative, te se ova oblast može urediti isključivo putem zakona.

5) Na koga i kako će najverovatnije uticati rešenja u zakonu?

Izmene i dopune Zakona o sudskim taksama uticaće na fizička i pravna lica koji su stranke u postupku. Naime, odlaganje plaćanja troškova na tužbu i odgovor na tužbu do dana zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu i oslobođanje od plaćanja takse ukoliko se parnični postupak okonča do dana zaključenja prvog

ročišta za glavnu raspravu posredovanjem, sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva doprineće smanjenju nepotrebnih troškova stranaka, koje stvaraju dugotrajni parnični postupci i doprineće brzom i mirnom rešavanju spornih odnosa.

Ovako zakonsko rešenje doprinosi rasterećenju sudova od velikog broja predmeta, naročito onih koji su često dugotrajni i nepotrebno opterećuju kapacitete sudova.

6) Kakve troškove će primena zakona izazvati građanima i privredi, a naročito malim i srednjim preduzećima?

Primena Zakona neće izazvati troškove građanima i privredi, a posebno malim i srednjim preduzećima.

7) Da li su pozitivne posledice donošenja zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti?

Izmene i dopune člana 3. Zakona o sudskim taksama koji propisuje odlaganje plaćanja troškova na tužbu i odgovor na tužbu do dana zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu i člana 10. ovog zakona koji propisuje oslobađanje od plaćanja takse ukoliko se parnični postupak okonča do dana zaključenja prvog ročišta za glavnu raspravu posredovanjem, sudskim poravnanjem, priznanjem tužbenog zahteva ili odricanjem od tužbenog zahteva neće stvoriti nove troškove, već će doprineti smanjenju nepotrebnih troškova po građane i privredu.

8) Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata i tržišna konkurencija?

Zakon nema uticaja na stvaranje novih privrednih subjekata i na tržišnu konkurenciju.

9) Da li su sve zainteresovane strane imale prilike da se izjasne o zakonu?

S obzirom da su predviđene izmene i dopune samo dva člana Zakona o sudskim taksama, nije bilo potrebno sprovesti javnu raspravu. S druge strane, tokom 2017. godine, održana su tri sastanka Savetodavne grupe za uspostavljanje efikasnog i održivog sistema posredovanja u rešavanju sporova u punom sastavu i to dana 31.05.2017. godine, 30.06.2017. godine i 6.12.2017. godine i mesečni sastanci u užem sastavu na kojima je postignuta saglasnost da je neophodno da se obezbede podsticaji za primenu medijaciju kada je sudski postupak pokrenut, u vidu oslobađanja ili umanjenja plaćanja sudske takse.

Tokom 2018. godine kontinuirano su vršene konsultacije sa predstavnicima udruženja medijatora, poput sastanka 23. januara 2018. godine sa predstavnicima Asocijacije medijatora Srbije (AMS) i JP Službenog Glasnika RS, te okruglog stola u organizaciji Ministarstva pravde Republike Srbije i Pravosudne akademije koji je održan dana 21. maja u cilju sagledavanja trenutnog stanja i daljeg razvoja prakse medijacije u Srbiji. U neposrednoj konsultaciji sa predstavnicima organizacija medijatora potvrđena je neophodnost uvođenja finansijskih podsticaja, kroz odlaganje i oslobodjenje od plaćanja sudskih такси u parničnom postupku njegovim okončanjem posredovanjem i izmenama i dopunama Zakona o sudskim taksama.

10) Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se postiglo ono što se zakonom predviđa?

Tri glavne mere će se kontinuirano preduzimati tokom primene zakona. S

jedne strane, u skladu sa članom 102. Sudskog poslovnika, sud će dostavljati pisano obaveštenje stranama u sudskom postupku koje sadrži pouku o pravu na oslobađanje od plaćanja troškova postupka, kao i pravu na medijaciju, uz poziv za pripremno ili prvo ročište za glavnu raspravu, kao i u postupku prethodnog ispitivanja tužbe, u skladu sa odgovarajućim odredbama procesnog zakona.

Sa druge strane, sudovi će u skladu sa Sudskim poslovníkom i Uputstvom Visokog saveta sudstva voditi evidenciju o upućenim strankama na posredovanje i obavljenim posredovanjima koji sadrži: podatke o vrsti spornog odnosa (materija, vrsta spora) i načinu okončanja postupka posredovanja, uz poštovanje načela poverljivosti, ali i o broju predmeta koji su okončani pre ili na dan pripremnog ili prvog ročišta za glavnu raspravu, a radi praćenja efekta primene zakona.

Konačno, Pravosudna akademija Republike Srbije će vršiti obuke sudija prvostepenih sudova koji postupaju u građanskoj materiji o sprovođenju Zakona o posredovanju u rešavanju sporova.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudskim taksama
Draft Law on Amendments to the Draft Law on Court Taxes

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – Pravosuđe, slobode i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Naslov VII. – Pravosuđe, slobode i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

- /

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već

se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

-/

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

-/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U postupku pripreme Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudskim taksama nije ostvarena saradnja sa Evropskom komisijom s obzirom da donošenje ovog propisa nije relevantno za proces pridruživanja Republike Srbije Evropskoj uniji.